

Tema 4. Naturen i ett föränderligt landskap

FAKTABLAD N17. Invandrare

De vanligaste sälbenen från Öjberget men också från Bjästamon i Örnsköldsvik, Sverige på andra sidan Bottniska viken är Vikare (*Pusa hispida*), och grönländssäl (*Pagophilus groenlandicus*). Gråsäl (*Halichoerus grypus*) som idag finns i störst antal i Östersjön i dag, fanns inte här för 2000 år sedan. Gråsäl är en sen inkomling.

Vikaren är en arktisk art, den har ett litet huvud, lite "uppnäsa", den är kattlik och en rund kropp. Pälsen är oftast mörk, mörkgrå, gråbrun eller brunsvart i färgen med silver, vita eller vitgula ringar på pälsen. Hanen blir större än honan, upp till 1,5-1,7 m lång och väger upp till 110 kg. Honan väger ca max 90 kg.

Framlabbar har långa breda klor vilka de använder för att svarva sig igenom tjock is och därmed hålla andningshål öppna.

Vikaren ger ett oroligt intryck, lever ensam och den finns i fastlandsisen, i grov is.

Vikarens taxonomi, det har beskrivits 10 underarter, tre av dem är Saimen vikaren, *P. h. saimensis* i sjön saimen i Finland and Ladogavikare *P. h. ladogensis* i sjön Ladoga i Ryssland och sen Östersjö vikare i Östersjön.

Isoleringen av vikare beror på landhöjningen efter senaste istiden som gjort att sälar blivit instängda i delar av Östersjön som blivit sjöar. Vikare kom in i Östersjön för ungefär 11 000 år sedan när det under Yoldia avet fanns en öppning mellan Atlanten och Östersjön.

Saimen vikaren isolerades för ca 8000 år sedan och Ladoga vikaren någon gång mellan 8000 och 5000 år sedan. Efter att de isolerats i insjöarna har sälarna utvecklats och förändrats från varandra till underarter.

